

การตัดแต่งต้นไม้ออกอย่างถูกต้อง

คำนำ

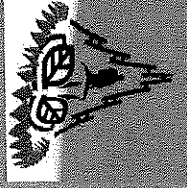
งานภูมิทัศน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้จัดทำเอกสารประกอบการบรรยาย เรื่อง การตัดแต่งต้นไม้พุ่มอย่างถูกต้องให้กับพนักงานและหัวหน้างาน
เกษตรของฟาร์มมหาวิทยาลัย เพื่อให้เข้าใจถึงการตัดแต่งต้นไม้พุ่มอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการโดยนำมารวบรวมเป็นเอกสารและเก็บรวบรวมในรูปแบบโปรแกรม
PowerPoint สืบค้นนโยบายการจัดความรู้ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยเนื้อหาครอบคลุมการตัดแต่งต้นไม้ ปรัชญาและความสำคัญของการตัดแต่ง
ต้นไม้ ข้อพิจารณาการตัดแต่งไม้คลุมดิน ไม้กอ ไม้พุ่ม ไม้ดอก ไม้ตัด ปาล์ม และการตัดแต่งไม้ยืนต้นให้ร่มเงา ซึ่งพนักงานและหัวหน้างานเกษตรของฟาร์มมหาวิทยาลัย
สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

งานภูมิทัศน์

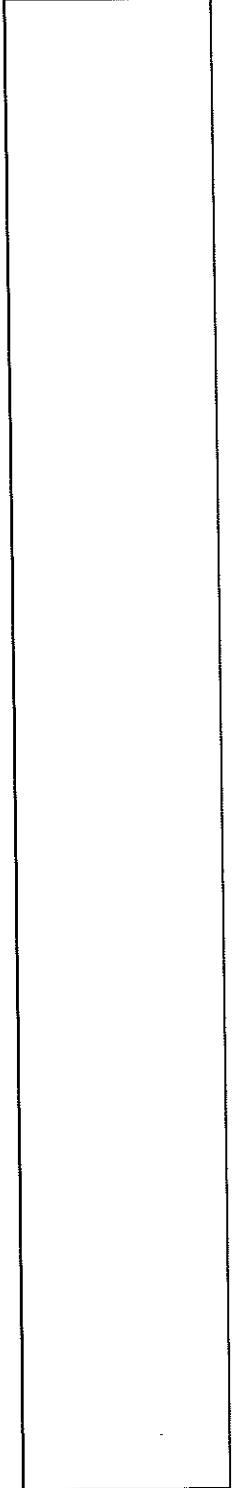
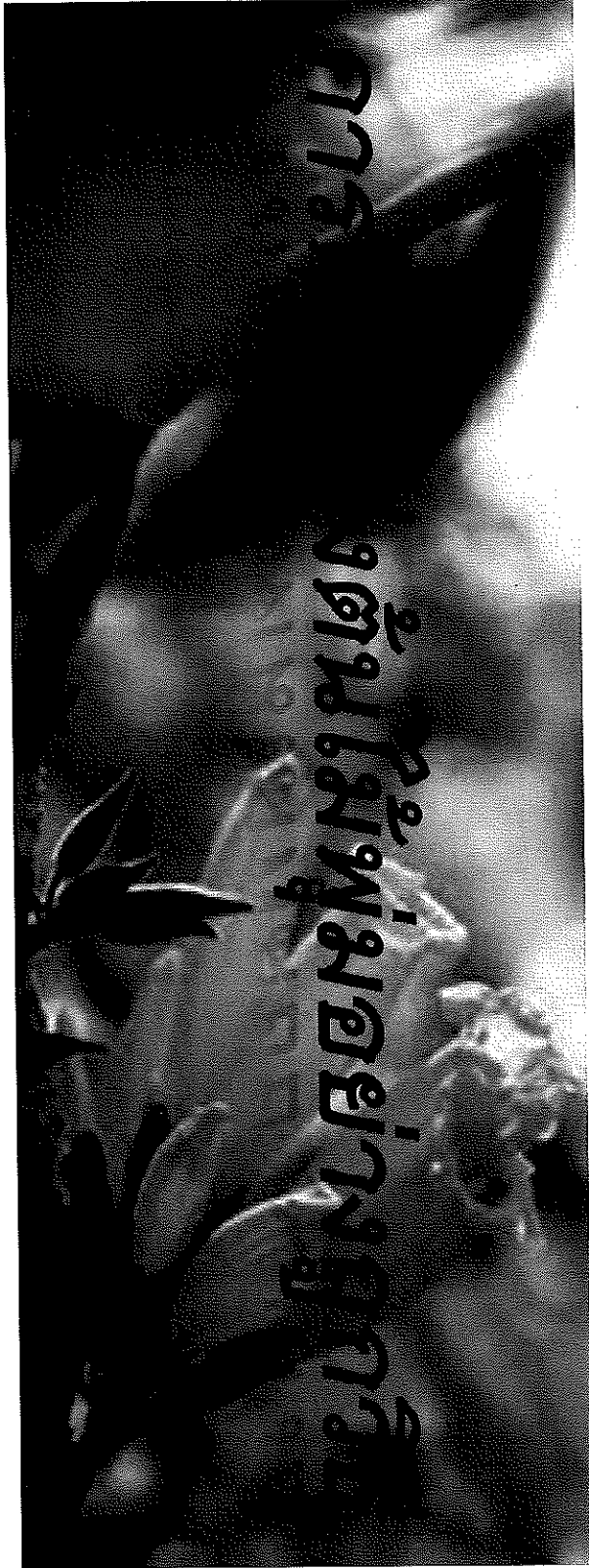
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

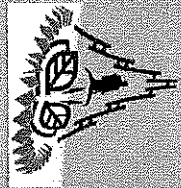
กันยายน 2558

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

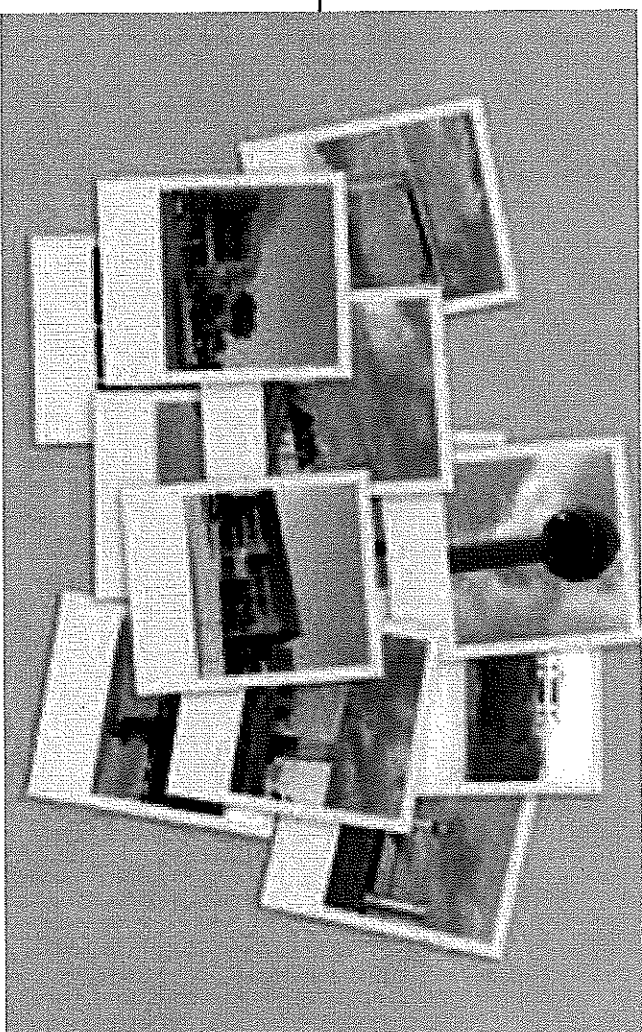
โดย : หน่วยงานวิทยุทัศน์ ส่วนอาคารสถานที่

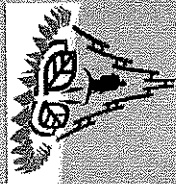

การบำรุงดูแลรักษาพรรณไม้ หมายถึง การดำเนินงาน
ปฏิบัติดูแลบำรุงรักษา พืชที่ปลูกให้เจริญเติบโต แข็งแรง
โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ การตัดแต่งกิ่ง รดน้ำ
ใส่ปุ๋ย ป้องกันโรคและแมลง

โดยเฉพาะการดูแลรักษาพรรณไม้ ในมหาวิทยาลัย
ยังมีข้อจำกัด และรายละเอียดด้านอื่นๆ ดังจะกล่าวถึงต่อไป

เข้าใจและ
ปฏิบัติได้จริง

ทดสอบ

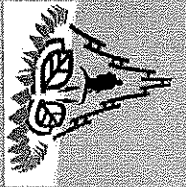
การวัดผลการเรียนรู้

การให้คำแนะนำ

การใส่ป้าย บำรุงรักษา

การตัดแต่งต้นไม้

คู่มือการอบรม

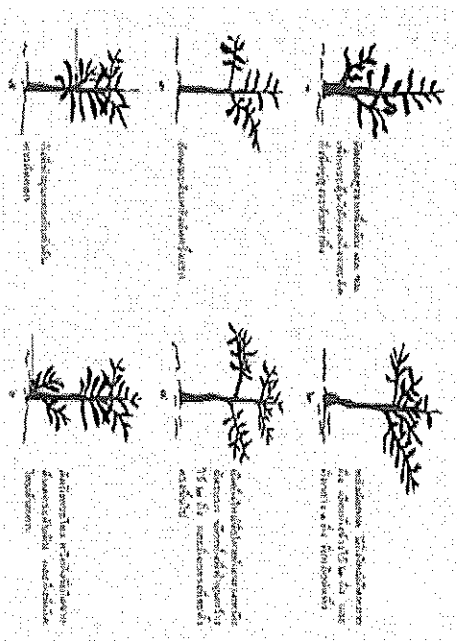

มหาวิทยาลัยศิลปากร

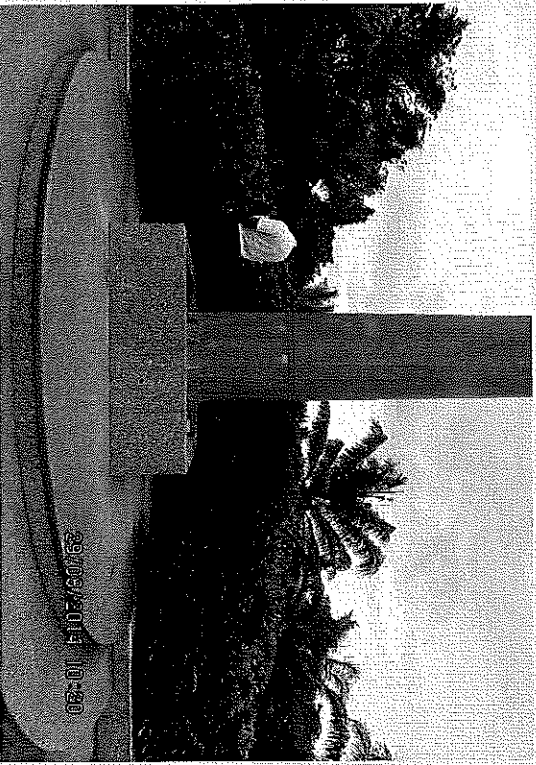
การตัดแต่งต้นไม้ (1)

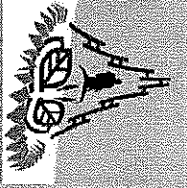
การตัดแต่งต้นไม้ คือ การตัดเอาส่วนของต้นไม้ออกโดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน
มีแนวทางทั่วไปในการพิจารณา ดังนี้

- ก่อนการตัดแต่งให้พิจารณารูปทรง
โครงสร้างของต้นไม้ก่อน
 - ดูว่ากิ่งใดที่จะตัดออก
 - เริ่มตัดกิ่งที่เห็นว่าจะต้องถูกตัดแน่ๆก่อน
- โดยทั่วไปมีวิธีการตัดแต่งอยู่ 4 วิธี คือ

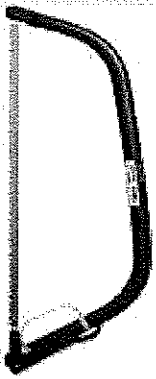
1. วิธีการตัดยอด เป็นเทคนิคพื้นฐานของการตัดแต่ง เช่นการตัดยอดโกสณ ไม่นำให้สูงมากนัก และการกระตุ้นให้แตกกิ่งข้างได้เร็วขึ้น

การตัดแต่งต้นไม้ (2)

2. วิธีการตัดสาขาไปรุ่ง สำหรับต้นไม้ที่มีทรงพุ่มแน่นเกินไปเช่นต้น สาคูร ที่สีกิ่งแขนงมาก

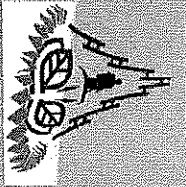

วิธีการตัดสาขาไปรุ่ง

วิธีการตัดเล็มกิ่ง

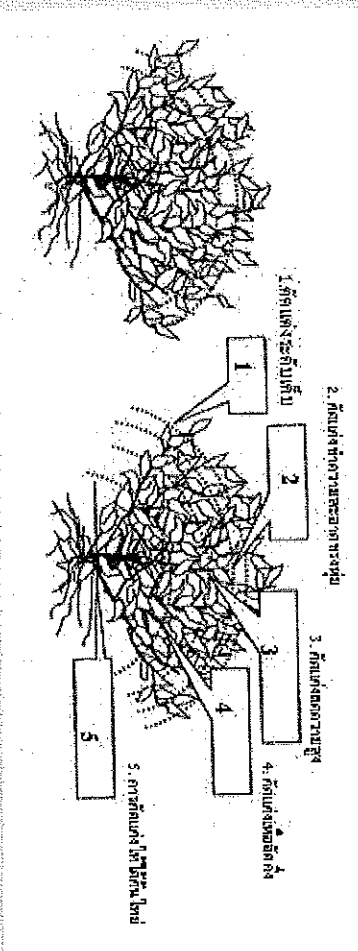
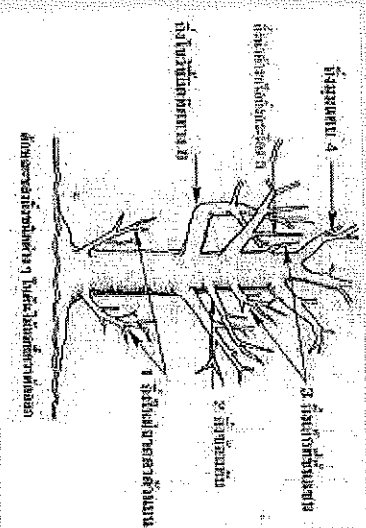

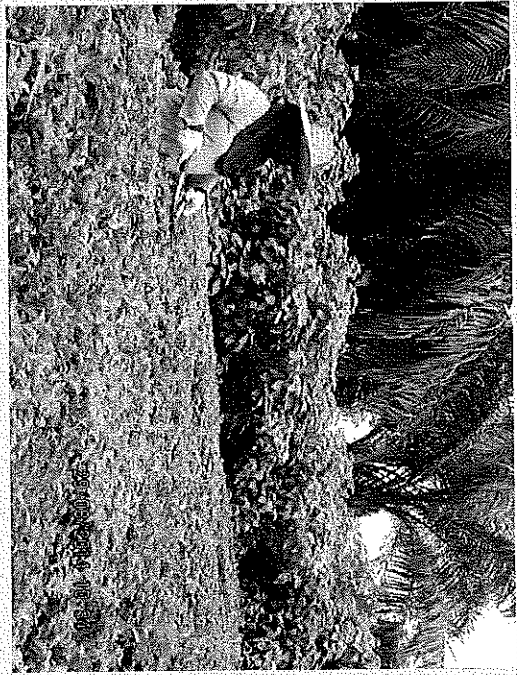
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การตัดแต่งต้นไม้มือ (3)

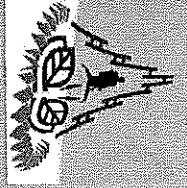
3. การตัดไม้เตี้ย เป็นการตัดเพื่อบังคับทรงพุ่มไม้ให้สูงเกินไปได้ระดับตามที่ต้องการ

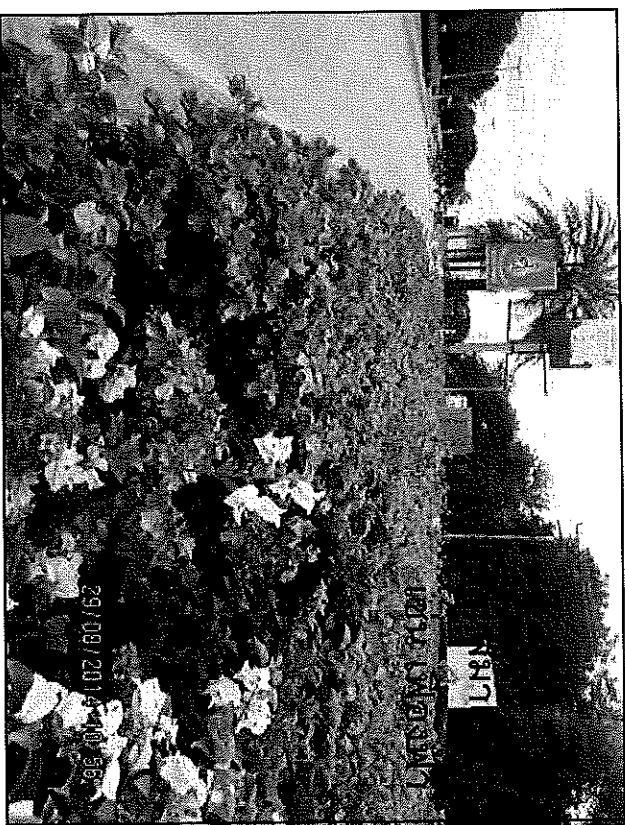
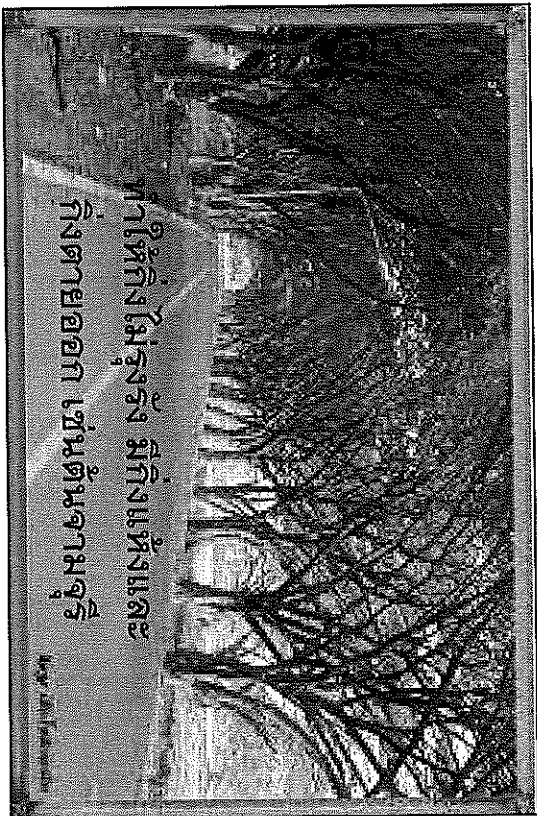
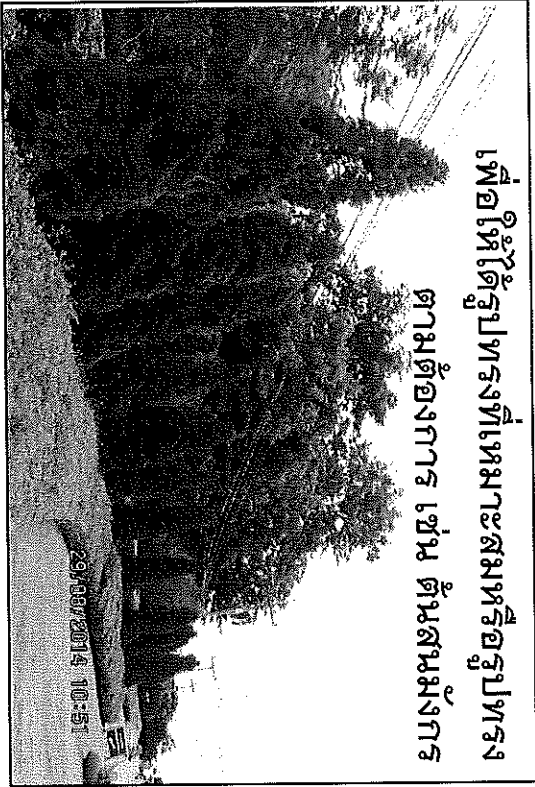
4. การตัดเตี้ย เป็นการตัดไม้เตี้ยหรือเป็นรูปรางตามต้องการ เช่น การตัดเตี้ย ต้นเทียมของชาวอเมริกัน เพื่อฟ้

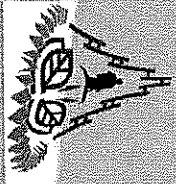

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ประโยชน์และค่าทางสำคัญของการตัดแต่งต้นไม้

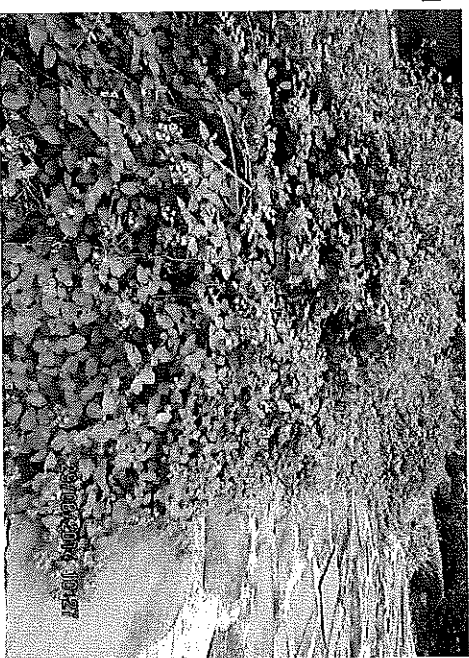
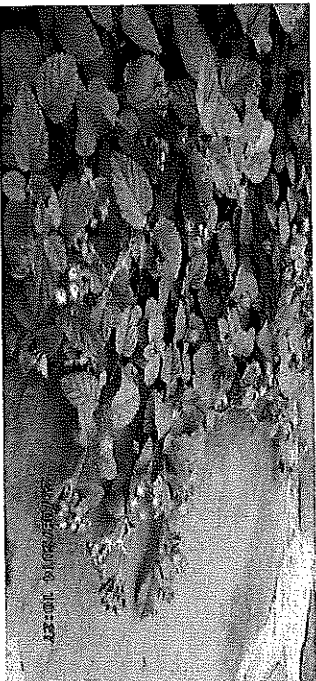

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อพิจารณาในการตัดแต่งไม้คลุมดิน

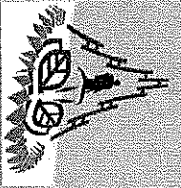
ไม้คลุมดิน มีวิธีการตัดแต่งได้ 2 ลักษณะ คือ

- ตัดแต่งปลายกิ่ง ช่วยควบคุมไม่ให้ยาวกรุกรัง และกระตุ้นให้ออกดอก เช่นพริกทรงเลื้อย

- ตัดชอยส่วนยอดเพื่อบังคับไม่ให้ยาวเกินไป เช่นสนเลื้อย สนสามร้อยยอด โดยจะเล็กลง โดยเฉพาะส่วนที่ยาวหรือสูงกว่ายอดต้นๆ

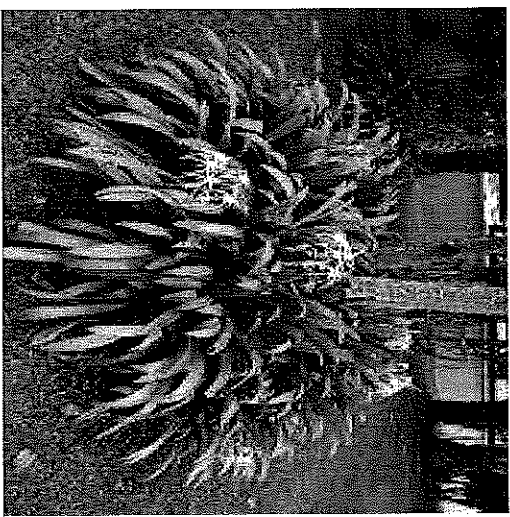
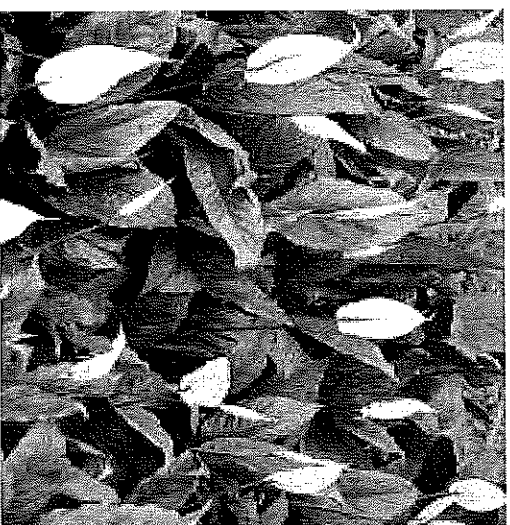
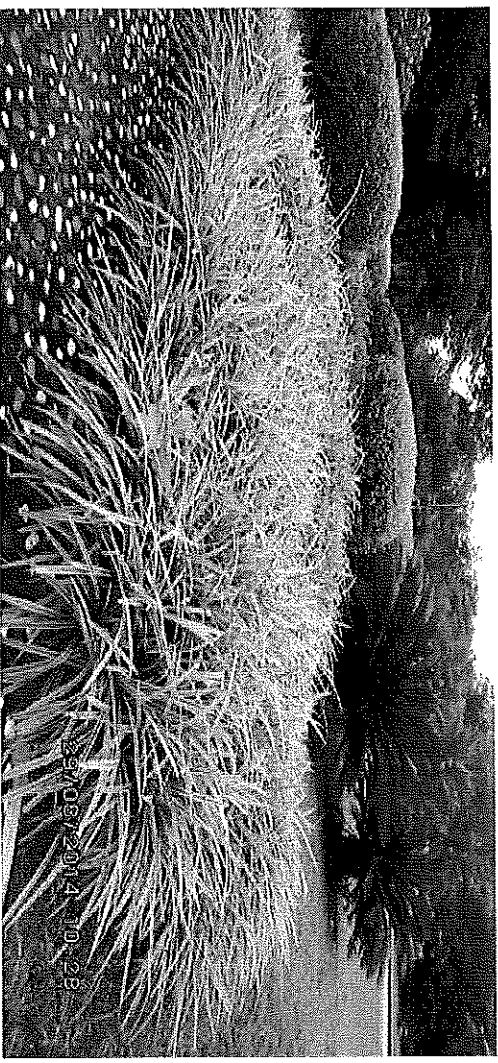
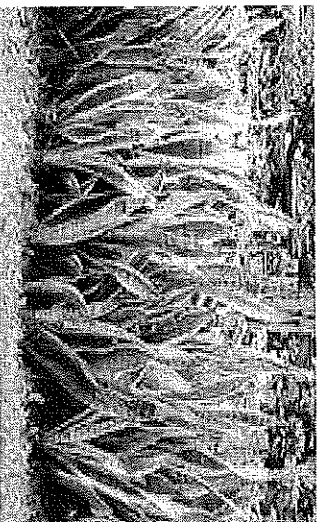
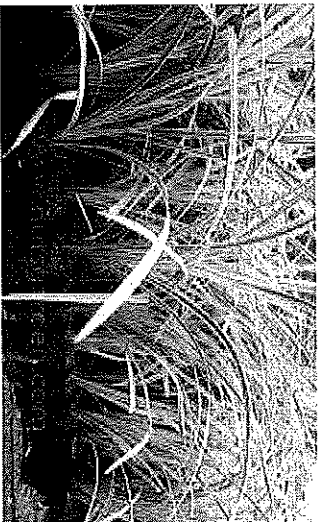

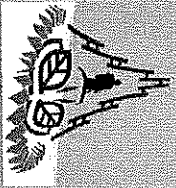
พฤกษศาสตร์พืชเศรษฐกิจ

ข้อพิจารณาในการตัดแต่งไม้กอ

ไม้กอ เช่น รางทอง กำแพงเงิน เศรษฐีไซ่ง่อน เตหุลี พลับพลึง ลิ้นมังกร การะเกดต่าง
เฟิร์น เมฆปฐกานานๆ กอแน่นขึ้น ใบล่างแห้งทำให้รากรุงรังต้องทำการลอกใบล่างที่แห้งออก

สงวนลิขสิทธิ์ ๒๕๖๓

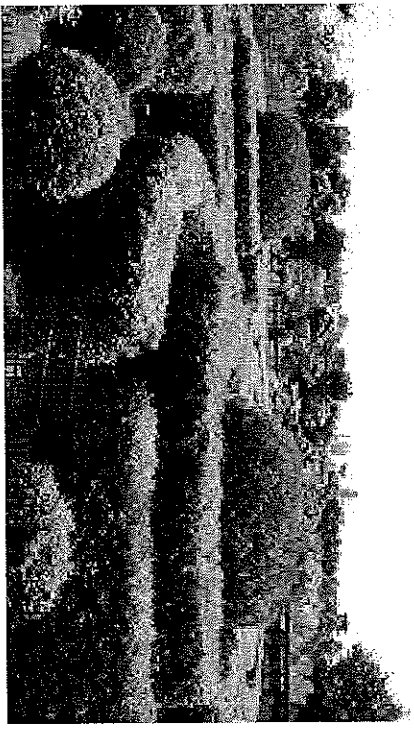
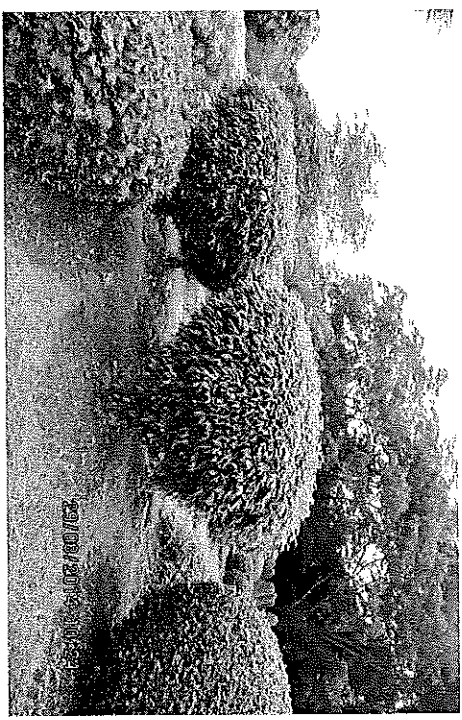

พฤกษศาสตร์

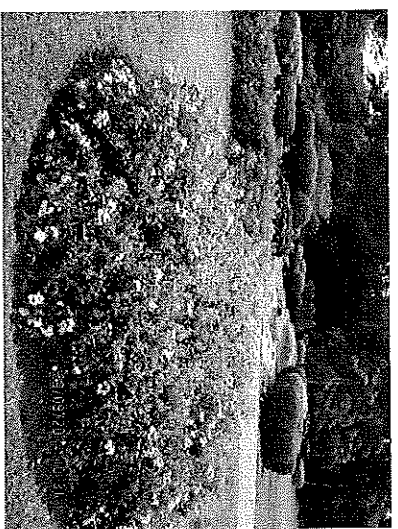
ข้อพิจารณาในการตัดแต่งไม้พุ่ม

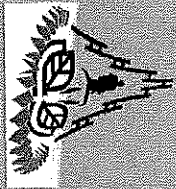
ไม้พุ่ม แบ่งตามลักษณะการปลูกแล้วตัดแต่งให้เป็นพุ่มได้ 2 ลักษณะ คือ

- ปลูกเดี่ยว เช่น ไทร คริสติน่า สมบางชนิด ฯลฯ

- ปลูกเป็นแปลง เช่น เตยของ ชบา นีออน เข็ม เฟื่องฟ้า ชื่องนาง ไทรยอดทอง

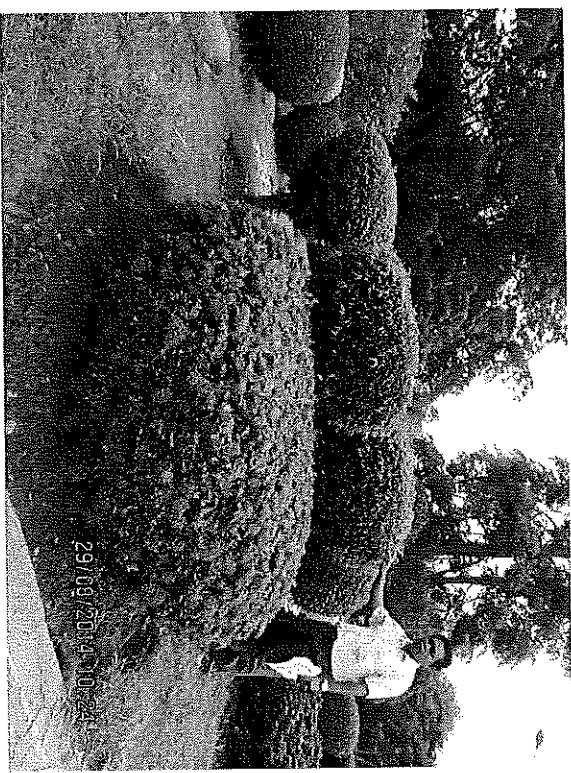

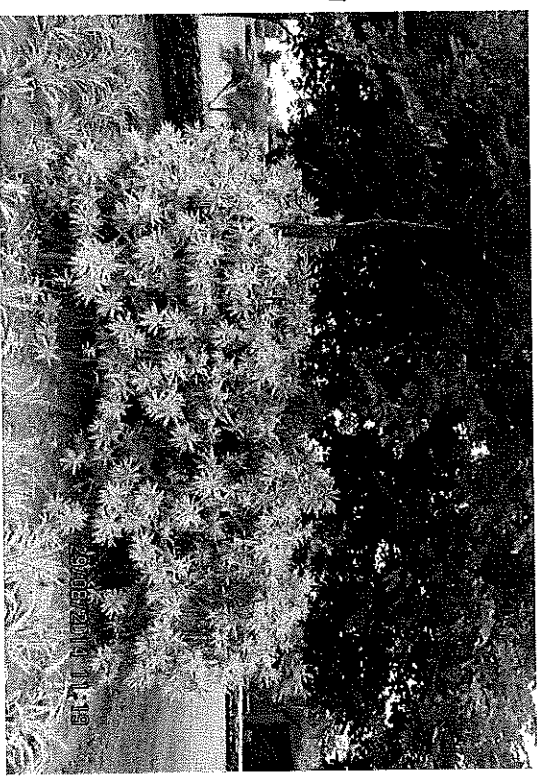
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

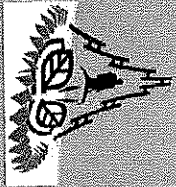
การตัดแต่งเพื่อบังคับทรงพุ่มทำไม้ 2 ลักษณะ

1. ตัดแต่งให้กิ่งใบมีลักษณะเรียบ และ โค้งมน ทำไม้ 2 แบบดังนี้
 - รูปทรงกลม คล้ายลูกซาลาเปา
 - รูปทรงอิสระ มีส่วนเว้าโค้ง

2. ตัดชอยกิ่ง การตัดแบบนี้จะไม่ตัดหมดทุกกิ่ง จะเล็อกตัดเฉพาะกิ่งที่สูงๆ หรือยาวๆ ออก เพื่อควบคุมความสูงของพุ่มไม้ให้สูงจนเกินไป นิยมทำกับ ต้นโกสุม เสี้ยมครุฑ ฉัตรแก้ว ฉัตรนาคร พืชตระกูลขของออฟ ฯลฯ

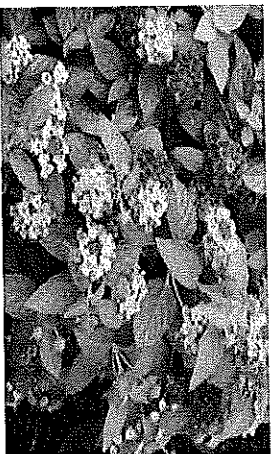
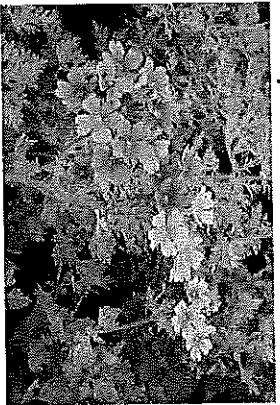
ภาควิทยาศาสตร์เทคโนโลยีสุรพการ

การตัดแต่งไม้ดอก

ไม้ดอก ไม้ดอกที่ปลูกประดับสวนมีหลายชนิด มีอายุการเจริญเติบโตและการออกดอก

แตกต่างกัน มีวิธีการตัดแต่งได้ 2 ลักษณะดังนี้

1. ตัดกิ่งที่ดอกบานเต็มหรือกำลังจะร่วงโรยออกให้เหลือ แต่ดอกล้ำวรอให้ดอจริญเติบโตแตกกิ่งก้าน ออกดอกใหม่ หมั่นเวียนหมั่นไปเรื่อยๆ ใช้กับต้นไม้ต่อไปนี้

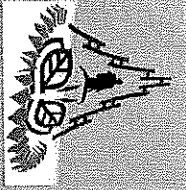
2. ตัดช่อดอกโดยเลือกตัดเฉพาะกิ่งที่สูงหรือยาวกว่า

กิ่งอื่น ๆ หรือกิ่งที่ดอกบานเต็มหรือดอกร่วงโรยไปแล้ว วิธีนี้ กิ่งที่สั้นหรือต่ำกว่าจะไม่ถูกตัดและจะเป็นกิ่งที่

เจริญเติบโตออกดอกทดแทนกิ่งที่ถูกตัดออกไป จึงทำให้ พืชออกดอกไม้ตลอดปีหรือเกือบตลอดปี เช่น เฟื่องฟ้า กุหลาบ เข็มปัดตาเวีย ชบาสาวย เข็มแครยริ้ว เข็ม มาเลเซีย ฯลฯ

25/08/2014 10:57

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. นิยามนิยามของระบบ การตัดแต่งกิ่งไม้ต้นใหม่ เพื่อให้ระบบนิเวศของสวนและระบบนิเวศของพื้นที่สวนมีความสมดุลกัน ลักษณะของพุ่มไม้ต้นใหม่เป็นรูป ฝอย จะมีความสูงของพุ่มไม้ต้นใหม่ มีลักษณะเป็นรูปวงรีหรือรูปรี ซึ่งมีความสูงของพุ่มไม้ต้นใหม่ จะมีความสูงของพุ่มไม้ต้นใหม่ เพื่อให้พุ่มไม้ต้นใหม่มีความสมดุลของระบบนิเวศ

2. แบบชี้แจงรายละเอียดของ การทำไม้ตัดแบบมีโครงสร้างหลักเป็นต้น ไม้ตัดให้ลักษณะได้เป็นแบบวงรีก่อน แล้วปลูกลงใน (อาจใช้โพรง อิงกฤษ) ปลูกลงในโครงของโครงหลัก คอยดูแลตัดแต่งกิ่งไม้ต้นใหม่ ต้นไม้เจริญเติบโตไปตามโครงสร้างหลักใช้เวลากว่าประมาณ 1-2 ปี ก็ จะได้ขั้วไม้ต้นใหม่ตามที่ต้องการ

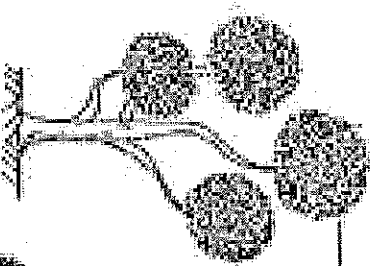

การตัดแต่งไม้ตัด

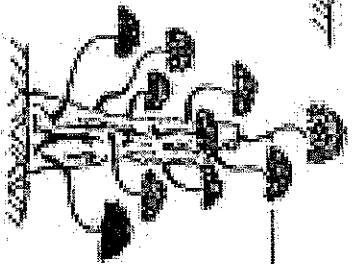
ไม้ต้นใหม่

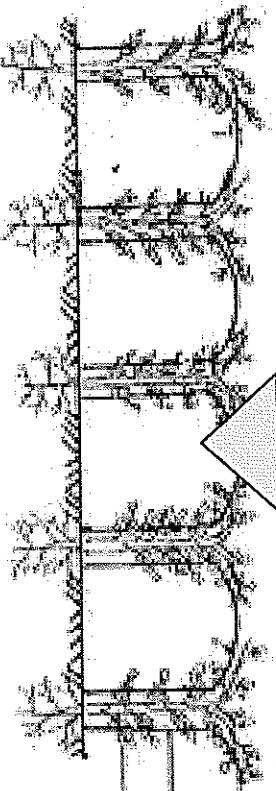
โครงสร้างหลัก

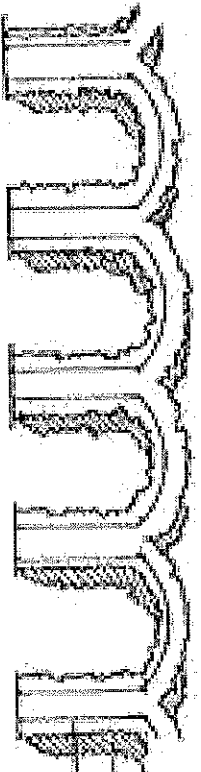
ไม้ต้นใหม่

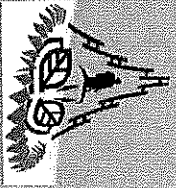
รูปตัดแต่งไม้ต้นใหม่เป็นรูปวงรี

ไม้ต้นใหม่

ไม้ต้นใหม่

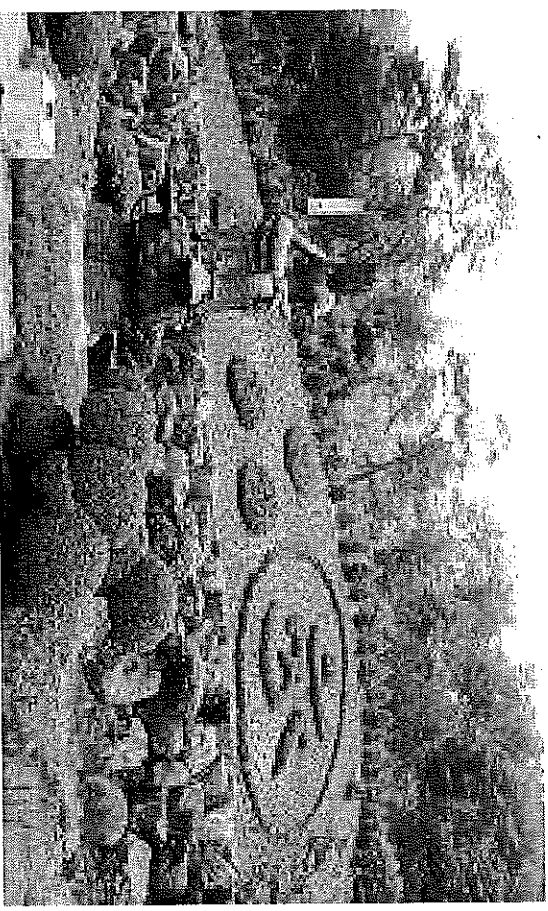

ภาควิทยาศาสตร์ศิลปศึกษา

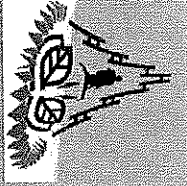
3. แบบตัวอักษร การปลูกต้นไม้แล้วตัดแต่ง
บังคับให้เป็นตัวหนังสือจะใช้เหล็กเส้นทำ
เป็นโครงตัวหนังสือไว้ก่อนแล้วปลูกต้นไม้ให้
อยู่ในโครงเหล็กเส้น เช่น สมทะเล สน
ประติพจน์ เมื่อต้นไม้เจริญเติบโตแตก
กิ่งก้านสาขาให้หมั่นขลิบเส้นกิ่งอยู่เสมอจะ
ช่วยทำให้ต้นไม้แตกกิ่งก้านสาขาได้ดียิ่งขึ้น
และเมื่อกิ่งเจริญออกมาจนโครงเหล็กเส้นให้
ตัดแต่งกิ่งตามรูปโครงเหล็กที่ทำไว้

4. แบบรูป คน สัตว์ การปลูกไม้ตัดแบบนี้จะ
ทำโดยผูกมัดโครงลวดหรือเหล็กเส้น ให้มี
ลักษณะเหมือนคน สัตว์ เสียก่อนแล้วปลูก
ต้นไม้ เช่น สมทะเล สนประติพจน์ ฯลฯ
สักเกษม แล้วคอยตัดแต่งบังคับต้นไม้ให้ใ้
รูปทรงตามโครงลวดที่ทำไว้

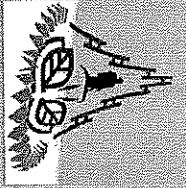
การตัดแต่งไม้ตัด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

การติดตั้งไม้อัดในตู้หม้อแกง

บุคลากรสายเทคโนโลยีสารสนเทศ

□ กรู๊ตลอกกาบใบออก ควรทำ
ในระยะที่ใบสว่างแก่เริ่มแสดงอาการ
ใบเหลืองซีด โดยใช้มีดหรือกรรไกร
ที่คมๆ กรู๊ตแล้วลอกเอากาบใบออก
นิยมทำกับปาล์มแซมแปงู
ปาล์มขวิด วิธีการนี้จะช่วยทำให้
โคนต้นปาล์มมีลักษณะโปร่งพอง
สวยงามและมีลมทำกับजू จะทำให้
ลำต้นของजूเตาเลี้ยงเกิดความสวยงาม

□ ลอกดิ่งใบแห้งออกปาล์ม
บางชนิดเช่นหมากนวล หมากทะเล
หมากเขียว เมื่อบีบแก่เต็มที่แล้ว
จะมีลักษณะเหลืองและแห้งห้อย
ติดคาต้น ทำให้ดูทรุดกรู๊ต
ควรดิ่งใบแห้งออกจากต้นให้หมด
จะทำให้ลำต้นดูสวยงามขึ้น

การตัดแต่งไม้ปาล์ม

□ ตัดกำนใบแก่ออก โดยใช้
เลื่อยตัดที่โคนกำนใบแก่ออก
จะทำให้हतของกำนใบที่เหลือง
ติดอยู่กับลำต้นมีลักษณะเป็น
เกล็ดซ้อนทับกันสวยงาม นิยม
ทำกับต้นอินทผลัมและต้น
ปาล์มหน้ามัน

